

Šis gads ir citāds gan tiem, kuri pelna iztiku, strādājot tūrisma jomā, gan tiem, kuriem dzīvi bez ceļošanas grūti iedomāties. Kad parādījās pirmās ziņas par Covid-19 izplatību pasaulē, daudzi nenojauta, ka tas varētu ietekmēt arī viņus un ievērojami izmainīs nākotnes plānus. Tie, kuri bija devušies ceļojumos gada pirmajos mēnešos, priecājās, ja izdevās atgriezties laikus, pirms ārkārtas stāvokļa izsludināšanas. Pārējiem bija jāsamierinās, ka plānotā atpūta izpaliks, vai jācer, ka situācija mainīsies. Šobrīd tas ir noticis, robežas ir atvērtas, uz virkni valstu atsākušies lidojumi.

Tūrisma nozares organizācijas pauda, ka piespiedu dīkstāve radīs ievērojamu kaitējumu. Tāpat to, ka dažs uzņēmums, kurš uz *kovidlaiku* pārtrauks darbu, to neatsāks. Aprīļa sākumā uzrunāto naktsmītņu saimnieki gan lielu satraukumu vēl neizrādīja. Taču bilda, ka daudz noteiks tas, kāda būs vasara – viņu lielākais *ražas* laiks. Salīdzinoši nelabvēlīgāka tā draudēja būt uzņēmējiem, kuri pelna ar nometņu un pasākumu uzņemšanu, kā arī, ja klientu vidū ir daudz ārvalstu viesu.

Šobrīd mūs aicina apceļot Latviju, tādējādi rūpējoties par drošību un atbalstot vietējos uzņēmējus. *Ausekļa* veiktais aptaujas rezultāti (nākamajā lappusē) liecina, ka ir ceļotāji, kuri ārzemju braucienu vietā plāno apceļot dzimto zemi. Taču, aplūkojot statistikas datus, optimismu grūti saglabāt. Centrālās statistikas pārvalde vēl nav apkopojusi datus par jūniju, bet maijs nav bijis nozarei labvēlīgs. Lai gan viesu mītnēs vietējo un ārvalstu tūristu bija divas reizes vairāk nekā aprīlī, salīdzinājumā ar 2018. gada maiju to skaits samazinājies par 88%. Apkalpotie 23,7 tūkstoši vietējo ceļotāju ir par 69% mazāk nekā šajā laikā pērn. Maijā vēl spēkā bija stingrāki ierobežojumi, un varbūt var cerēt, ka jūnijs tūrisma jomai būs bijis ražīgāks. Bet, vai izskatās, ka cilvēki atsaucas aicinājumam apceļot dzimto zemi, un ir gana aktīvi, lai uzņēmēji *uzkrātu tautiņus* ziemei, jautājām šīs jomas pārstāvjiem.

Pošoties tālāk par Baltiju, jābūt gatavam mainīt plānus

Tūrisma firmu *Balt-Go* iecienījuši arī daudzi mūspuses ceļotāji un uzskata par savējo, jo tā piedāvā doties ceļā no Vidzemes pilsētām, reizēm arī no Limbažiem. Uzņēmuma vadītāja Līga Pommere pastāstīja, ka arī šajā nedēļā piestāšs pilsētā, lai autobusā uzņemtu braucējus uz Kihnu salu. – *Igaunija šobrīd ir topā*, – saka L. Pommere. Igaunī savukārt brauc pie mums. *Balt-Go* piedāvājumā ir vairāki maršruti uz kaimiņzemi, kā arī uz dažādām Latvijas vietām. Ļoti liela interese ir par skaistu dārzu apmeklējumiem, arī pārgājieniem. Tālāko ārzemju ceļojumi gan pārsvarā atlikti uz nākamā gada. Vienīgi Slovēnijas un Slovākijas braucieni šobrīd vēl ir plānā. Lai gan redzēšot, kā būs... Līga teic, ka situācija mainās ik brīdi. Valsts, uz ko pašlaik ieteicams braukt, var drīz vien nonākt to sarakstā, pēc kuras apmeklējuma vajadzēs 14 dienas pavadīt karantīnā. Viņa iesaka ar to rēķināties. – *Jābūt gatavam mainīt plānus*, – uzskata sarunbiedre. Ja ved ceļojumā grupu, tas ir sarežģītāk. Viņas novērojumi liecina, ka ceļotāji Latviju apbraukā diezgan aktīvi. L. Pommere prognozē, ka ceļot

nākamgad būs dārgāk. Piemēram, viesnīcās Itālijā un Vācijā cenas ir cēlušās reizes divas.

Mācāmies novērtēt to, kas ir pašiem

Limbažniece Elvīra Bāliņa no IK *E.B. Tūrisma birojs* zina teikt: – *Limbažnieki ir nocietušies pēc ceļošanas!* Tikko grupu aizvedusi uz Latgales pusi un jau plāno citas ekskursijas, dosies uz Kurzemi un Igauniju. – *Tā kā pārsvarā braucu tur, kur neesam bijuši, grupas savācas ātri*, – saka E. Bāliņa. Šogad nācās atcelt ceļojumu uz Kaļiņingradu, arī plānotajā Gruzijas braucienā septembrī nedosies, brauks nākamgad. Grūti prognozēt, kā būs rudenī. Limbažnieces novērojumi liecina, ka tūristi šobrīd ir diezgan aktīvi. To secina pēc tā, ka pa *Via Baltica* mašīnu plūsmā ir gana ievērojama un arī krogos un kafējciņās apmeklētāju netrūkst. Viņa pati ir arī aktīva individuālā ceļotāja. E. Bāliņa spriež, ka, iespējams, šis laiks mudinās cilvēkus novērtēt to, cik daudz interesanta var apskatīt tepat Latvijā. Viņasprāt, mūsu valstī piedāvājums tūristiem ar katru gadu kļūst aizvien saistošāks un dažādāks. Piemēram, nav grūti grupai sarunāt vietējo gardumu degus-

tāciju un pat nelielu kultūras programmu. Šajā ziņā braukšanai grupā ir priekšrocības. Ja individuālais braucējs gribēs piedzīvot, teiksim, kāda vietējā ansambļa vai muzikantu uzstāšanās, tas viņam būs ļoti dārgi. Veidojot maršrutus, pati allaž cenšas kaut ko tādu ieplānot.

Ainažu jūrskolas muzejā apmeklētāju divreiz vairāk

Ainažu jūrskolas muzeja vadītāja Iveta Erdmane secina, ka šajā gadā muzeja apmeklētāju skaits salīdzinājumā ar pagājušo gadu dubultojas. Nedēļas laikā iegriežas aptuveni 300 apmeklētāju. Muzeja sabiedrisko attiecību speciāliste Sniedze Krēgere bilst, ka turklāt statistiku veido nevis tūristu grupas, bet individuālie ceļotāji. To šobrīd ir pārsvarā. Visbiežāk muzeju apmeklē ģimenes ar bērniem, kas izvēlējušās ceļojumu pa Latviju kā alternatīvu ārzemju braucienam. Vai, teiksim, atbrauc kompānija ar trīs cetrām mašīnām. Vienīgi, ja citus gadus bieži viesi bija arī tūristi no ārvalstīm, tad šajā sezonā – labi ja kāds igauņis. Novērots, ka cilvēki muzejā uzturas ilgāk. Ļoti ieinteresēti aplūko eksponātus, lasa aprakstus. Iepriekš viņi bija steidzīgāki.

Jūnijs ir labāks par maiju

Liepupes kroga un viesnīcas *Meke* saimniece Daina Sudraba šobrīd par viesu trūkumu nesūdzas. To ir gana daudz gan viesnīcā, gan krogā. Taču sacīt, ka šis jūnijs ir tikpat ienesīgs, kā pērnais, nevar. Runājot par maiju, statistika nemelo. Covid-19 un sliktie laikapstākļi tūristu pieplūdumu neveicināja. Lai gan, tikko kā mēneša beigās drošības noteikumus mazināja un atvēra robežas, plūsma atjaunojās. D. Sudraba stāsta, ka viesi ir galvenokārt vietējie, igauņi un somi. Raksturīgi, ka, ja citus gadus naktsmājas klienti rezervēja ilgu laiku iepriekš, tad tagad pārsvarā to dara pēdējā brīdī – dažas dienas pirms apmešanās. Ja nedēļas

➡ 10. lpp.

➡ 9. lpp.

Ar ceļošanu saistītos lēmumus šogad pieņemt grūtāk

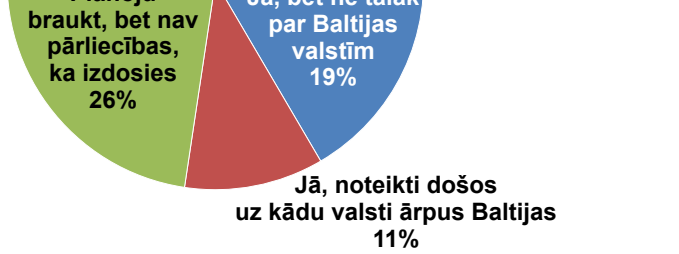
Ausekļa aptaujā par šī gada ceļojumu plāniem piedalījās 80 respondentu. Jāsecina, ka vairākums (gandrīz 90%) atzīst – Covid-19 viņus tā vai citādi ietekmējis. Gana daudziem lēmumu par ceļošanu šogad pieņemt ir grūtāk. Ja runā par aicinājumu apceļot dzimto zemi vai Baltijas valstis, var secināt, ka būs tādi, kuri tieši tā arī rīkosies. Trešā daļa atbildējuši, ka uz ārzemēm nedosies, tā vietā ceļos pa Latviju. Nedaudz vairāk kā 40% dzimtās zemes braucieni ir ierasta prakse. Bet 16% tā šogad būs alternatīva ārzemēm.

Jautājām arī par to, kāda ir cilvēku attieksme pret citu plāniem ceļot. 44% izvēlējās atbildes variantu – *lai katrs izvēlas pats*, savukārt 29% nav pretenziju, kamēr tūrists nedodas turp, kur braukt neiesaka valsts institūcija. 25% gan uzskata, ka no ārzemju braucieniem šogad vajadzētu atturēties. Divi respondenti norādījuši, ka no šādiem ceļojumiem cenšas atrunāt paziņas vai ģimenes locekļus. Bet tādu, kuri uzskata, ka nevajadzētu ceļot arī pa Latviju, nav. Tāpat neviens nav izvēlējis atbildi *Neuzskatu, ka ceļojumu plānus vajadzētu īpaši mainīt šī brīža situācijas dēļ*.

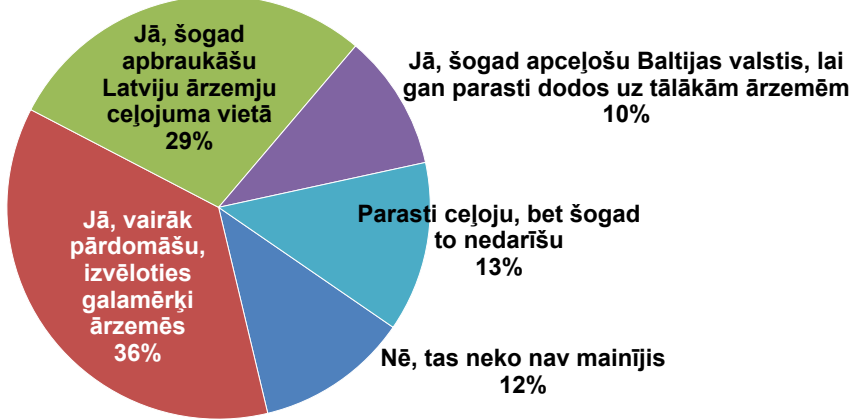
Vai šogad/nākamā gada sākumā plānojat apceļot Latviju?

Vai 2020. gadā plānojat doties ārzemju ceļojumā?

Vai Covid-19 izplatība ir ietekmējusi jūsu sajūtas/apsvērumus, plānojot ceļošanu?

Varbūt vērts izvairīties no populārajām vietām

Oficiālu apmeklētākā objekta balvu Latvijā nepiešķir, taču iecienītāko sarakstus veido daudzi. Dažādu topu augšgalā ir Rīga. Nav šaubu, ka populāra ir Sigulda, Gaujas Nacionālais parks un Turaida, arī Rundāle, Čēsis, Kuldīga, Liepāja, Ventspils, Jūrmala, Ķemeru nacionālais parks, Aglona un Daugavpils. Kā uzliktot šo topu šobrīd? Droši vien vērts izvērtēt, vai šis būs labākais brīdis, lai apmeklētu vietas, kur vēlas doties visi. Darba un ne sevišķi saulainās dienās ļaužu būs mazāk, bet jau pieredzēts, ka labā laikā daudzviet pulcējas masas. Izlems katrs pats, bet varbūt tomēr labāk sekot nozares pārstāvju ieteikumam ceļot uz mazāk zināmiem galamērķiem. Interneta plašumos nebūs grūti atrast to sarakstu. Pārļūkojot jāsecina, ka tie pārsvarā ir dabas objekti. Un šobrīd taču mums iesaka vairāk uzturēties brīvā dabā, kas būs labi gan veselībai, gan garam!

Vīruss mainījis tūristu plānus

Gana daudzi atsaucās aicinājumam dalīties šī gada ceļošanas pieredzē un pārdomās, kā arī pastāstīt plašāk par turpmākajiem plāniem, to, kā viņi izlems, braukt vai ne. Liela daļa uzsver, ka šis ir labs brīdis, lai paskatītos apkārt, pameklētu interesantas un apmeklēšanas vērtas vietas tuvākajā apkaimē vai kaimiņvalstīs, un pauz pārliecību, ka tādu netrūkst. Izjukušo ceļojumu ģeogrāfija ir itin plaša. Sarakstā ir ne tikai Eiropa, bet arī citi kontinenti, piemēram, Austrālija.

– *Covid dēļ nevarēju aizbraukt uz Japānu*, – atklāj kāda sieviete. Viņa pieļauj, ka nākotnē vairāk ceļosim tā, kā to darījām kādreiz. Piemēram, pa Eiropu tūristi brauks automašīnās, lai izvairītos no cilvēku pūļiem un vietām, kuras vairāk skāris vīruss. Viņa ar nožēlu prognozē arī to, ka ceļot kļūs ievērojami dārgāk.

– *Nevarēju aizceļot uz Itāliju. Braucienu pati organizēju veselai grupai, kā arī rudenī nedosos uz Sanktpēterburgu. Tādēļ draugu kompānijā izbraucām ar laivām pa Salacu un dosimies ceļojumā uz Aglonu*.

– *Parasti uz ārzemēm ceļoju reizi gadā. Taču šī gada brauciens uz Stambulu pārcelts uz oktobri. Vēl nezinu, vai tas notiks*, – raksta Marita. Viņa cer, ka augustā izdosies apmeklēt Poliju. – *Ja brauciens nebūtu apmaksāts jau gada sākumā, tad noteikti izvairītos šogad braukt uz ārzemēm, bet negribu zaudēt naudu*.

Kāda sieviete pastāstīja, ka marta sākumā vēl paspēja aizbraukt uz Maltu kopā ar meitām. Mazmeitiņas gan atstāja mājās, jo runas par Covid draudiem jau bija sākušās. – *Izkāpjot no lidmašīnas, visiem mērja temperatūru. Sajūtas savādas, bet viss bija mierīgi*, – viņa stāsta. Atpūtās labi, brauciens bija jauka meitu dāvana dzimšanas dienā, mājās arī atgriezās veiksmīgi, taču tad jau sākās aizliegumi. Paveicās.

Maltā pabija arī Aira. – *Atgriezāties 5. martā, kad joprojām par Covid tikai ķīkinājām*, – viņa stāsta. Kad pēc nedēļas situācija krasī mainījās, šis ceļojums likās kā nerealā, bet ļoti vērtīga un veiksmīga balva. Ar ģimeni ik gadu plāno divus ceļojumus ārpus Latvijas skolēnu brīvlaikos rudenī un pavasarī. Izjuka plānotais kruizs uz Stokholmu, izbrauciens uz Itāliju ar motociklu, meitas dalība volejbola turnīrā Gruzijā. Bet viņa nepārdzīvo par lietām, ko nevar mainīt. Par prātīgāko izvēli Aira šobrīd uzskata Baltijas valstu apceļošanu. Tālāki galamērķi lai paliek nākamajam gadam.

– *Ceļošana šogad manā ģimenē ir uz jautājuma zīmes*, – pauz Monta. Uztrauc ne tik daudz risks saslimt, bet tas, ka situācija var mainīties dažu dienu laikā. Negribas iesprūst kaut kur pa ceļam. – *Jāsaka gan, ka ļoti vilina tas, ka nekur šobrīd nav tūristu pūļu. Tādēļ vēl esam pārdomās, vai tomēr nesaņemties ikgadējam rudens braucienam, kas šogad bija plānots uz Horvātiju*.

Aija uzskata, ka no Covid neesam pasargāti arī tepat, nekur nebraucot (ceļot vajag!). Tomēr, doties uz valstīm, kur vīrusa izplatība ir ļoti liela, arī būs neprāts. – *Tādēļ, manuprāt, šajā sezonā nevajadzētu ceļot grupās un uz tūristu "mekām"*, kur ir daudz cilvēku, – viņa spriež. Teiksim, varētu apmesties namiņā pie ūdeņiem vai kalniem un atpūsties, dodoties pārgājienos ar kājām.

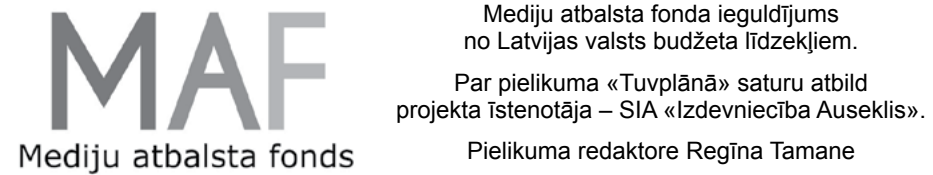
– *Manuprāt, Covid ir gripas paveids, kas nav bīstams aktīviem un veselīgiem cilvēkiem*, – uzskata kāds vīrietis. Tomēr uzsver – ja vēlas ceļot, obligāti jāievēro piesardzība. Viņaprāt, šībrīža apstākļi ir iespēja attīstīt tūrismu Latvijā un Baltijas valstīs.

Pirms dodies ceļā, izvērtē galamērķi!

Aktuālā informācija ceļotājiem pieejama Slimību profilakses un kontroles centra (SPKC) mājaslapā *spkc.gov.lv*. Tur publicēts valstu saraksts, uz kurām doties nav ieteicams Covid-19 izplatības dēļ. Raksta tapšanas brīdī ļoti nerekomendēja braukt uz Zviedriju, Luksemburgu, Portugāli, Sanmarīno, Rumāniju, Bulgāriju, Melnkalni un Serbiju. SPKC aicina ja izvērtēt nepieciešamību doties uz Čehiju un Horvātiju. Neiesaka braukt uz valstīm, kurās saslimušo skaita kumulatīvais Covid-19 gadījumu skaits uz 100 000 iedzīvotāju pārsniedz 25 (14 dienu laikā). Ja tas pārsniedz 16, pēc atgriešanās jāievēro 14 dienu pašizolācija. Jāteic gan, ka pirms nedēļas neieteicamo sarakstā bija arī Lielbritānija un Monako, bet nebija tūristu iecienītās Horvātijas. Šis izmaiņas rada pārdomas par to, kā jārēķinās – situācija ir visai nestabila.

Par SPKC sarakstā neminētajām, tā sauktajām trešajām valstīm, var uzzināt Ārlietu ministrijas mājaslapas (*mfa.gov.lv*) konsulārās informācijas sadaļā. Tur atradīsiet sarakstu ar tām valstīm, kurās ir aktuāli ceļojumu brīdinājumi. Ministrija informē arī par citiem aspektiem, kas jāņem vērā: iespējamiem nemieriem, terorisma draudiem, dabas stihijām utt. Tāpat uzmanība vērsta uz to, ka dažā valstī ir ļoti specifiskas paražas un likumi, ko neievērojot, nepatīkšanas būs lielas. Noderīgi var būt arī neoficiāli informācijas avoti. Tādas ir vairākas interešu grupas sociālajā medijā *Facebook*. Populārākās ir *Latvieši ceļo* un *Ceļo bez bēdu*, kuru dalībnieku skaits ir 40 un 30 tūkstoši. Tur var atrast gan ceļojumu piedāvājumus un aprakstus, gan aktuālo informāciju, ko kāds vērtīgs ceļotājs ir pamanījis un uzskata par citiem noderīgu. Tāpat lapās pieredzējuši ceļotāji atbildēs uz uzdotajiem jautājumiem par visdažādākajām tēmām, sākot ar apdrošināšanu un beidzot ar laikapstākļiem galamērķī.

Lappusi sagatavoja Linda TAURINA

Mediju atbalsta fonda ieguldījums no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem.

Par pielikuma «Tuvplānā» saturu atbild projekta īstenotāja – SIA «Izdevniecība Auseklis».

Pielikuma redaktore Regīna Tamane